

Dosarul nr. 2ra-1757/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Holban)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, O. Cojocaru, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Oxana Moraru

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Oxanei Moraru împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la constatarea prelungirii pe durată nedeterminată a contractului individual de muncă, constatarea nulității parțiale a contractului individual de muncă, anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins recursul declarat de Oxana Moraru, reprezentată de avocatul Dumitru Buliga și menținută încheierea din 15 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care a fost restituită cererea de concretizare și majorare a pretențiilor depusă de Oxana Moraru, respins apelul declarat de Oxana Moraru, reprezentată de avocatul Dumitru Buliga și menținută hotărârea din 27 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care a fost respinsă acțiunea

constată:

La 24 mai 2018, Oxana Moraru a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la constatarea prelungirii pe durată nedeterminată a contractului individual de muncă, constatarea nulității parțiale a contractului individual de muncă, anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că a fost angajată în cadrul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, la 9 iulie 2012, prin ordinul nr. 29-p, în funcția de specialist coordonator, serviciul procurări, direcția investiții.

A precizat că inițial a fost angajată până la 31 decembrie 2012, pentru ca, în perioada respectivă și anume la 3 octombrie 2012, prin ordinul nr. 39-p, să fie transferată în funcția de specialist coordonator în serviciul juridic.

La 3 februarie 2014, prin acord suplimentar la contract, a fost avansată în funcția de specialist principal în cadrul aceleiași subdiviziuni.

A evidențiat că, în pofida faptului că temeiurile de drept care au stat la baza încheierii contractului individual de muncă pentru o perioadă determinată, au decăzut, și, în baza prevederilor art. 83 Codul muncii, contractul urma, de drept să fie prelungit pentru o perioadă nedeterminată, angajatorul prin acorduri adiționale, în lipsa temeiurilor legale, doar prelungea durata acțiunii contractului pe anumite perioade.

Astfel, la 31 decembrie 2017, prin ordinul nr. 92-p din 22 decembrie 2017, angajatorul a dispus încetarea contractului individual de muncă din 9 iulie 2012 și eliberarea ei din funcție.

La 3 ianuarie 2018, între ea și angajator a fost încheiat un alt contract individual de muncă, în baza căruia a fost emis ordinul nr. 02-p și potrivit căruia a fost angajată din nou în funcția de specialist principal al serviciului juridic a direcției administrative.

Contractul respectiv, la fel, a fost încheiat pentru o perioadă determinată și anume pentru îndeplinirea unor lucrări concrete.

La 28 februarie 2018, prin ordinul nr. 34-p, a fost eliberată din nou din funcția deținută, fiind invocat drept temei încetarea raporturilor de muncă.

A considerat că ordinul de eliberare este ilegal, emis cu încălcarea normelor în vigoare și cu ignorarea prevederilor legislației muncii, iar cele constatate în ordin au fost invocate arbitrar, or însăși includerea perioadei determinate în contractul individual de muncă din 3 ianuarie 2018 a avut loc în lipsa unui temei legal.

În vederea soluționării pe cale amiabilă litigiul apărut, a înaintat o cerere prealabilă angajatorului, care însă nu a fost satisfăcută.

A subliniat reclamanta că prin acțiunile sale inechitabile angajatorul i-a adus mari suferințe psihice, plasând-o într-o situație de incertitudine, lăsând-o fără niciun venit, fiind concediată ilegal de către angajator cu bună știință prin înlăturarea nejustificată din funcție cu scopul de a selecta personalul după alte principii decât cele legale.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 9, 54, 55, 83, 84, 89, 90, 329, 330, 348-355 Codul muncii, art. 166, 167 CPC.

A solicitat constatarea prelungirii pe durată nedeterminată a contractului individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012, constatarea nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018 și înlocuirea, în mod automat a clauzei respective cu dispozițiile legale minime aplicabile - clauza duratei nedeterminate a contractului individual de muncă, anularea ordinului nr. 34-p din 28 februarie 2018 cu privire la încetarea contractului individual de muncă și restabilirea în funcție, obligarea părții la achitarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral cauzat în mărime de 10 000 de lei.

În ședința de judecată în prima instanță din 9 noiembrie 2018, Oxana Moraru a depus cerere privind concretizarea cerințelor acțiunii și majorarea cuantumului

pretențiilor, solicitând constatarea nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018, aplicarea efectelor nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 02 din 3 ianuarie 2018 prin înlocuirea în mod automat a clauzei respective dispozițiile legale minime aplicabile și anume cu dispozițiile art. 54 alin. (1) și (3) Codul muncii, în conformitate cu care contractul individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018 este încheiat pe o durată nedeterminată, anularea ordinului de concediere nr. 34-p din 28 februarie 2018 ca fiind ilegal emis în baza unei clauze nule (pct. 4 din contractul individual de muncă 02/18 din 3 ianuarie 2018), cu restabilirea ei la locul de muncă, constatarea nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012, aplicarea efectelor nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 34 din 9 iulie 2012 prin înlocuirea în mod automat a clauzei respective dispozițiile legale minime aplicabile și anume cu dispozițiile art. 54 alin. (1) și (3) Codul muncii, în conformitate cu care contractul individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012 este încheiat pe o durată nedeterminată, anularea ordinului de concediere nr. 92-p din 22 decembrie 2017 ca fiind ilegal emis în baza unei clauze nule (pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012), cu restabilirea ei la locul de muncă, încasarea din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în beneficiul ei a următoarelor sume cu titlu de: salariu mediu pentru perioada 23 decembrie 2017 – 2 ianuarie 2018 de absență forțată de la muncă, conform contractului individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012 în sumă de 3 341,52 de lei, salariu mediu pentru perioada 1 martie 2018 – 9 noiembrie 2018 de absență forțată de la muncă, conform contractului individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018 în sumă de 69 336,54 de lei, plată suplimentară pentru fiecare zi de întârziere de 0,1 la sută în temeiul art. 330 Codul muncii, în mărime de 8 238 de lei, prejudiciu moral în sumă de 100 000 de lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 9 745 de lei și a tuturor cheltuielilor de judecată pe care le va suporta până la finalizarea examinării cauzei în fond.

La 10 octombrie 2019, Oxana Moraru a mai depus o cerere privind concretizarea cerințelor acțiunii și majorarea cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat constatarea nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018, aplicarea efectelor nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018 prin înlocuirea în mod automat a clauzei respective cu dispozițiile legale minime aplicabile și anume cu dispozițiile art. 54 alin. (1) și (3) Codul muncii, în conformitate cu care contractul individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018 este încheiat pe o durată nedeterminată, anularea ordinului de concediere nr. 34-p din 28 februarie 2018, ca fiind ilegal și emis în baza unei clauze nule (pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018), constatarea nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012, aplicarea efectelor nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012 prin înlocuirea în mod automat a clauzei respective cu dispozițiile legale minime aplicabile și anume cu dispozițiile art. 54 alin. (1) și (3) Codul muncii, în conformitate cu care contractul individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012 este încheiat pe o durată nedeterminată, anularea ordinului de concediere nr. 92-p din 22 decembrie 2017 ca fiind ilegal și emis în baza unei clauze nule (pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012), încasarea din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în beneficiul ei a următoarelor sume cu titlu

de: salariu mediu pentru perioada 23 decembrie 2017 – 2 ianuarie 2018 de absență forțată de la muncă, conform contractului individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012, în sumă de 3 341,52 de lei, salariu mediu pentru perioada 1 martie 2018 – 10 octombrie 2019 de absență forțată de la muncă, conform contractului individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018, în sumă de 161 500 de lei, compensație suplimentară în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare ale salariatei în locul restabilirii la locul de muncă în temeiul art. 90 alin. (4) Codul muncii, în mărime totală de 25 061,40 de lei, plată suplimentară pentru fiecare zi de întârziere de 0,1 la sută în temeiul art. 330 Codul muncii, în mărime de 45 737 de lei, prejudiciu moral în sumă de 100 000 de lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 9 745 de lei și a tuturor cheltuielilor de judecată pe care le va suporta până la finalizarea examinării cauzei în fond.

Prin încheierea protocolară din 15 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost restituită cererea de concretizare și majorare a pretențiilor depusă de Oxana Moraru.

Prin hotărârea din 27 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins recursul declarat de Oxana Moraru, reprezentată de avocatul Dumitru Buliga și menținută încheierea din 15 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

A fost respins apelul declarat de Oxana Moraru, reprezentată de avocatul Dumitru Buliga și menținută hotărârea din 27 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că contractele individuale de muncă din 9 iulie 2012 și 3 ianuarie 2018 au fost încheiate pe o perioadă determinată, în temeiul art. 82 lit. g) Codul muncii - contractul individual de muncă din 3 ianuarie 2018 cu finalizarea lucrării prevăzute de contractul individual de muncă încheiat pentru perioada îndeplinirii unei anumite lucrări și contractul individual de muncă din 9 iulie 2012 încheiat în temeiul art. 82 lit. f) Codul muncii, cu expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată – de la data prevăzută în contract, cu excepția cazului când raporturile de muncă continuă de fapt și niciuna dintre părți nu a cerut încetarea lor, precum și a cazului prevăzut la art. 83 alin. (3) Codul muncii.

Prima instanță și instanța de apel au conchis că prin ordinul nr. 34-9 din 28 februarie 2018, relațiile de muncă a salariatei Oxana Moraru au încetat în baza art. 82 lit. g) Codul muncii, dat fiind faptul că lucrările prevăzute de contractul nr. 02/18 s-au finalizat, iar prin ordinul nr. 92-p din 22 decembrie 2017, relațiile de muncă au încetat cu expirarea termenului contractului individual de muncă, dar perioada pe care a fost încheiat contractul individual de muncă din 9 iulie 2012 a expirat și la încheierea acestuia niciuna din părți nu a invocat careva obiecții, fiind încheiat un alt contract pentru perioada îndeplinirii unor lucrări temporare care potrivit art. 55 alin. (2) lit. b), k)-k²) Codul muncii, nu poate depăși o durată de 2 luni, în speță, contractul a fost încheiat la 3 ianuarie 2018 și încetat la 28 februarie 2018, totodată lucrarea pentru care a fost angajată Oxana Moraru a fost îndeplinită.

Astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au ajuns la concluzia de a respinge pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată.

Totodată, instanța de apel a reținut că potrivit procesului-verbal din 25 februarie 2020, s-a început examinarea cauzei civile în fond, părțile au dat explicațiile, fiind dată citire înscrisurilor anexate la dosar, părțile au declarat despre lipsa probelor suplimentare și a completărilor, instanța acordându-le termen pentru a încheia tranzacție de împăcare, în acest sens fiind amânată ședința de judecată pentru 15 aprilie 2020, ulterior stabilită pentru 15 iulie 2020, la care reprezentantul Oxanei Moraru a înaintat cerere privind concretizarea acțiunii și majorarea cuantumului pretențiilor, fiind restituită printr-o încheiere protocolară, conform art. 60 alin. (2) CPC.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a dispus restituirea cererii privind majorarea cuantumului pretențiilor, aceasta fiind depusă în faza finisării examinării cauzei în fond.

Având în vedere că norma de drept citată nu prevede posibilitatea contestării încheierii protocolare emise în baza art. 60 alin. (2) CPC și care nu împiedică judecarea de mai departe a cauzei, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge recursul declarat de Oxana Moraru cu menținerea încheierii protocolare din 15 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

La 24 septembrie 2021, Oxana Moraru a declarat recurs împotriva deciziei din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, a încheierii protocolare din 15 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și a hotărârii din 27 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat că nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că prima instanță corect a dispus restituirea cererii privind majorarea cuantumului pretențiilor, aceasta fiind depusă în faza finisării examinării cauzei în fond.

Reieșind din prevederile art. 60 CPC, a menționat că nu se consideră modificare a acțiunii dacă reclamantul completează temeiul acțiunii, mărește sau micșorează cuantumului pretențiilor, completează acțiunea cu pretenții accesorii sau solicită compensarea valorii obiectului pierdut sau pierit.

Așadar, a precizat că prin cererea privind majorarea cuantumului pretențiilor, nu a urmărit scopul de modificare a temeiului sau obiectului acțiunii, ci doar de majorare a cuantumului pretențiilor înainte.

La fel, a considerat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume prevederile art. 10 alin. (2) lit. b), h), 54 alin. (4) și 84 alin. (4) Codul muncii, iar concluziile instanței de apel urmează a fi apreciate ca fiind rezultate din neexaminarea multiaspectuală a cauzei, și în consecință, aplicarea și interpretarea eronată a legii.

Totodată, prima instanță, urmare a neaplicării prevederilor art. 54 alin. (4) și art. 84 alin. (4) Codul muncii, care trebuiau să fie aplicate, în partea pretențiilor privind constatarea nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 02/18 din 3 ianuarie 2018 și constatarea nulității pct. 4 din contractul individual de muncă nr. 34/12 din 9 iulie 2012, în mod greșit nu a aplicat nici prevederile art. 9 alin. (1), 10 alin. (2), 45, 54 alin. (1), (3), (4), 84 alin. (4), (5), 89, 90, 165 alin. (1), 142, 329, 330, 331 alin. (1), 348, 349, 351 lit. b), 352, 353, 354, 355 alin. (1) lit. a) și lit. b) Codul muncii, deși anume aceste norme legale urmau a fi aplicate.

La 21 octombrie 2021, în adresa ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Oxana Moraru, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 82 vol. II), fiind recepționată la 27 octombrie 2021, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 84 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la 16 septembrie 2021 la adresa electronică a recurenteii și a reprezentantului acesteia, avocatului Dumitru Buliga, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 72 vol. II).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 24 septembrie 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Oxana Moraru, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Oxana Moraru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Oxana Moraru urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Oxana Moraru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic